

GEHEUGEN VAN HAGEDISSEN.

Professor c. BRUCH deelt in het door hem uitgegeven tijdschrift, *Der zoölogische Garten*, p. 421, het volgende door hem waargenomen geval mede:

Sedert verscheidene jaren houdt hij in zijne woning eenige zeer tam geworden hagedissen (*Lacerta agilis*). Den 16 Julij j.l. ontving hij nu een jonge ringslang (*Tropidonotus natrix*), die nog geen voet lang en weinig dikker dan een penneschacht was. Hij bragt deze bij zijne hagedissen, die zich juist in de zon koesterden. Naauwelijks begon de slang zich te bewegen, of verscheidene hagedissen, vooral die, welke reeds lang in gevangen staat leefden en tot dusver met regenwormen gevoed waren, vielen op haar aan en poogden haar te pakken, geheel op de wijze, waarop zij het de wormen plegen te doen. Zij pakken dezen namelijk altijd eerst in het midden van het ligchaam en schudden hen eenige malen duchtig heen en weder, totdat de hinderlijke, al te levendige wormbewegingen ophouden, waarna zij den worm, te beginnen aan het eene einde, naar binnen zwelgen.

Het was blijkbaar, dat zij de kleine slang, die weinig dikker dan een worm was, even zoo wilden behandelen. Dit bekwam hun echter slecht. Deze verweerde zich met kracht, beet regts en links naar de aanvallers en pakte er zelfs eenigen stevig beet. Nu veranderde op eens het tooneel; de hagedissen namen naar alle zijden de vlugt en werden nog lang daarna door het geringste gedruisch, van welken aard ook, hevig verschrikt. De slang daarentegen kroop rustig weg. Hetzelfde tooneel herhaalde zich later, wanneer zij elkander bij toeval ontmoetten, maar zonder dat een der beide partijen eenen ernstigen aanval waagde.

Toen nu B. hun eenigen tijd later eenige versehe regenwormen bragt, keken de hagedissen wel is waar met blijkbaar gragen lust naar dit hun gewone voedsel, maar hielden zich aanvankelijk op eenen voorzigtigen afstand. Allengs naderden eenigen, beroken en belikten de wormen, maar namen onmiddellijk de vlugt, zoodra deze de minste beweging maakten, waardoor zij anders tot een des te snelleren aanval

werden opgewekt. Geen enkele worm werd door hen gegeten, ofschoon de hagedissen gedurende verscheidene dagen gevestigd hadden. Dit duurde tot den volgenden dag, toen een oud wijfje, dat zich steeds door eenen bijzonderen eetlust had onderscheiden, met groote voorzigtigheid den eersten worm pakte en verslond. Eerst na verscheidene dagen gewenden zij zich geheel aan de slang, die later door een toeval om het leven kwam, toen zij uit de kooi ontsnapt was. Toen B. haar, na een dag lang afwezigheid, stervend weder daarin plaatste, werd zij, zonder zich te weer te stellen, door eenige hagedissen, als spelende, bij den staart gepakt en stierf kort daarop.

Het geheugen duurde hier niet lang, maar overijling, ervaring, overleg, gewoonte, vergeten en — nieuwe dwaling zijn onmiskkenbaar.

Hg.